

ПСИХОЛОГІЧНА СТРУКТУРА УЯВЛЕНЬ СТУДЕНТА ПРО УСПІШНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ

Кучеренко Єгор Валерійович,

кандидат психологічних наук, доцент,
завідувач кафедри психології

Приватного вищого навчального закладу «Київський медичний університет»

<https://orcid.org/0000-0002-7462-0638>

Півень Любов Валентинівна,

магістерка психології, докторка медицини,
асистентка кафедри психології

Приватного вищого навчального закладу «Київський медичний університет»

<https://orcid.org/0000-0003-3063-5544>

Широкова Анна Валентинівна,

магістерка психології,
асистентка кафедри психології

Приватного вищого навчального закладу «Київський медичний університет»

<https://orcid.org/0009-0005-9774-2119>

У статті висвітлено змістові особливості психологічної структури уявлень студентів про успішність особистості. Здійснено теоретичний аналіз і розрізнення понять об'єктивної і суб'єктивної успішності, виявлено базові психологічні компоненти уявлень про успішність студента, які набувають ієрархічних зв'язків на основі індивідуального досвіду. Виявлено, що загалом успішність для студентів уявляється не лише як академічні чи кар'єрні досягнення, але й оцінюється за значущими особистісними критеріями самореалізації, як-от: між-особистісні стосунки, почуття цілості, емоційне благополуччя та здатність жити відповідно до власних цінностей. Установлено, що об'єктивна успішність включає соціальну та визна-чається за панівними в суспільстві загальноприйнятими критеріями особистісного успіху. Змістом таких уявлень є соціально усталені уявлення студента про успішну діяльність, що формуються внаслідок його соціалізації. Змістом уявлень про суб'єктивну успішність є інди-відуальні знання студентів про успішну діяльність на основі навчально-професійного досвіду та стійких переконань щодо праці. Такий вид успішності орієнтує студентів як на реальну (нинішню, провідну) діяльність, так і на ідеальну (майбутню). На основі інтеграційно-діяль-нісного підходу до професійного самовизначення студента авторами розроблено теоретичну модель психологічної структури уявлень про успішність студентської молоді, яка включає три суб'єктивні критерії та відповідні компоненти: 1) смисловий (надання конкретного смислу професії, усвідомлення її цінності); 2) мотиваційно-цільовий (мотивація до нових досягнень як спрямованість на ускладнені завдання і виклики; наявність конкретного професійного плану та відповідних етапів досягнення поставленої мети); 3) регуляційно-поведінковий (ухвалення рішень щодо самовдосконалення; активні дії для досягнення успіху).

Ключові слова: ідеальна діяльність, об'єктивна успішність, реальна діяльність, самореа-лізація, студенти, структура уявлень, суб'єктивна успішність, успішність, уявлення.

Kucherenko Yehor, Piven Liubov, Shyroкова Anna. The psychological structure of students' ideas of personal success

The article highlights the content features of the psychological structure of students' ideas about personal success. A theoretical analysis and differentiation of the concepts of objective

and subjective success were carried out, and the basic psychological components of ideas about student success were identified, which acquire hierarchical connections based on individual experience. It was found that, in general, success for students is perceived not only as academic or career achievements, but is also assessed according to significant personal criteria of self-realization: interpersonal relationships, a sense of integrity, emotional well-being, and the ability to live in accordance with one's own values. It has been found that objective success includes social success and is determined by the generally accepted criteria of personal success prevailing in society. The content of such ideas is the student's socially established ideas about successful activity, which are formed as a result of his or her socialization. The content of ideas about subjective success is students' individual knowledge of successful activity based on educational and professional experience and stable beliefs about work. This type of success orients students towards both real (actual, leading) activity and ideal (future) activity. Based on an integrative-activity approach to students' professional self-determination, the authors have developed a theoretical model of the psychological structure of ideas of success among young students, which includes three subjective criteria and their corresponding components: 1) meaningful (giving specific meaning to the profession, realizing its value); 2) motivational-goal (motivation for new achievements as a focus on complex tasks and challenges; the presence of a specific professional plan and corresponding stages for achieving the set goal); 3) regulatory-behavioral (making decisions regarding self-improvement; active actions in achieving success).

Key words: ideal activity, ideas, objective success, real activity, self-realization, structure of ideas, students, subjective success, success.

Постановка проблеми. Українська молодь як активна соціальна група постійно реагує на хаотичні трансформації в суспільстві в умовах війни, що впливають на стрімку зміну нею власних життєвих орієнтирів і уявлень про успішність. У студентському мікросередовищі формування таких уявлень є визначальним чинником у професійному самовизначенні, у формуванні адекватної самооцінки майбутнього фахівця та впродовж подальшого прагнення досягти усталених соціальних стереотипів про успішну самореалізацію. Дію такого чинника спостерігаємо серед досвідчених колег у сфері психології з їхнім прагненням позбутись ототожнення з «вічним студентом» і одночасним бажанням задовольнити всі його соціальні потреби (статусно-рольові). Таким є наслідок домінування стійких ідеалів успішності у структурі професійної мотивації, яка вироблялась упродовж десятиліть. Натомість у майбутніх психологів внутрішній конфлікт між пізнавальними та соціальними мотивами учіння вирішується через щиро виражену потребу в соціально-психологічній підтримці й можливість її задоволення в педагогічному спілкуванні та безпосередньо в умовах психологічної допомоги [1]. Отже, простежується тенденція до психологізації освіти, про що нами неодноразово заявлено в експертній роботі з розроблення «Національної стратегії освіти і науки 2030».

Поняття «кар'єрна успішність», «життєва успішність», «соціальна успішність», «професійна успішність», «особистісна успішність» уже міцно ввійшли до повсякденного вжитку й у понятійний апарат сучасної психології. Це пов'язано з тим, що в сучасних життєвих реаліях спрямованість особистості на досягнення успіху багатьма вченими розглядається як важлива умова особистісного розвитку й важливий чинник досягнення стабільності суспільства загалом. Зріс науковий інтерес не лише до явища успіху, але й до суб'єктивного осмислення його, тобто до уявлень особистості про власну успішність на основі соціально схвалених еталонів. Такі уявлення вплітаються у внутрішній досвід студента, визначають його ставлення до себе, вибір життєвого напрямку та систему цінностей. Нині ці процеси відбуваються інтенсивно не лише через досвід дистанційного навчання колишніх школярів в умовах пандемії, але через воєнний стан, у якому студенти здобувають не лише вищу освіту, але й навички фізичного та психологічного виживання в умовах війни як соціальної ліміальності. Це зумовлює актуальність нашого дослідження на основі здійснених нами розвідок у даних питаннях упродовж останнього десятиліття стосовно всіх учасників освітнього процесу [2; 3].

Попередньо нами встановлено, що в більшості психологічних досліджень

проблема успішності була вивчена в контексті діяльності суб'єкта [4]. Успішність пов'язували із проблемою особистісного зростання, розвитку професійної та особистісної ідентичності, адаптованості до зовнішніх умов життєдіяльності. Її вивчали як проблему, що пов'язана з формуванням відповідного стилю діяльності особистості й індивідуальної стратегії її життя, але нині зовсім по-новому актуалізується питання суб'єктивного складника у структурі успішності як дещо більшого, ніж атрибут результативності чи ефективності навчально-професійної діяльності або праці [2].

На жаль, панівним критерієм успішності в умовах навчально-професійної діяльності є рівень виконання завдань суб'єктом в умовах безперервного зростання їхньої складності впродовж засвоєння загальних і фахових компетентностей. У дослідженнях відомого вченого М. Чиксентмихаї аналогом до такої успішності є поняття потоку як включеного процесу у переживанні щастя [5], але психолог зауважував, що цей концепт передбачає оптимальний рівень тривожності, а не надто високий, який нині супроводжує не лише студентів, але й науково-педагогічних працівників.

Отже, у здобувачів вищої освіти уявлення про успішність особистості не обмежуються поглядами на навчання, професію та працю загалом, але й включають інші, не менш важливі, компоненти, як-от: успішна сім'я, дозвілля, успішна дружба, творчість тощо.

Метою дослідження є проведення теоретичного аналізу проблеми психологічної структури уявлень студента про успішність особистості та представлення її теоретичної моделі в межах інтеграційно-діяльнісного підходу.

Результати дослідження. Нами встановлено, що формування уявлень про успішність загалом є складним психічним процесом, що інтегрує знання, цінності, мотивацію, емоції та поведінкові настанови особистості [2]. У здобувачів вищої освіти ці уявлення особливо значущі, оскільки впливають на професійне самовизначення, самооцінку та мотивацію до розвитку. Розглянемо ключові аспекти суб'єктивної і об'єктивної успішності, а також психологічну структуру уявлень

студента про успішну особистість, представлену в цій статті, як взаємопов'язані за змістом компоненти професійного самовизначення.

У психології накопичено досить великий емпіричний матеріал щодо чинників, які впливають на досягнення особистістю успіху в конкретному виді діяльності, зокрема в навчально-професійній, однак проблема успішності на тепер найменш досліджена у вітчизняній психології в умовах війни. Тому вихідне поняття нашого дослідження «уявлення про успішність особистості» визначити дуже проблематично. Постає потреба розрізнити об'єктивні і суб'єктивні види успішності.

У сучасній психолого-педагогічній науці проблему об'єктивної успішності майбутнього професіонала тісно пов'язують з рівнем розвитку його особистісних характеристик. У комплексі такі характеристики утворюють компетентнісну модель особистості студента як майбутнього професіонала. Відсутність даної моделі в уявленнях студента актуалізує проблеми педагогічного спілкування, професійного самовизначення, самоефективності та його суб'єктивної успішності, провідні критерії якої часто не збігаються із критеріями його об'єктивної успішності.

Загалом в умовах невизначеності та соціального стресу психоемоційний складник в уявленнях про успішність студентів особливо вразливий. Результати дослідження Н. Гуменюк свідчать, що дистанційна форма навчання в період воєнного стану суттєво впливає на психологічний стан студентів, знижує рівень суб'єктивного благополуччя, провокує тривожність, зниження мотивації та розмитість цілей [6]. Це послаблює їхню внутрішню впевненість у власній успішності навіть за наявності високих об'єктивних (академічних) досягнень.

Непристижність деяких професій, наприклад педагогічної, ще більше загострює проблему суб'єктивної успішності студента. Натомість великий попит на психологів, зокрема на клінічних психологів, посилює рівень персональних очікувань здобувачів від професії суто в межах кар'єрної самореалізації (як частина їхнього персонального іміджу) і, на жаль, часто безвідносно до централь-

них ціннісних орієнтацій і завдань нашої професії.

Отже, успішність особистості загалом і студента зокрема можна трактувати як здатність і вміння бути успішним в якомусь виді активності – діяльності та поведінці. Успішною вважають особистість, яка досягла того, чого хотіла, хоча вона не завжди може переживати емоції радості й задоволення. У такому разі йдеться про об'єктивну успішність, яка має соціальну зумовленість і загальноприйнятий зміст, який можна сформулювати так: успішність людини – це об'єктивно зафіксований результат її особистісної самореалізації, прийнятий більшістю із соціального середовища людини як основний критерій її самоздійснення в окремій сфері життєдіяльності. Одним із таких критеріїв є соціальна успішність, що тісно пов'язана із процесом соціалізації особистості. Якщо досягнутий успіх людини охоплює більшість сфер її життєдіяльності (кар'єру, здоров'я, сім'ю, творчість та інше), то можна говорити про універсальну успішність особистості, яка має такі ознаки, як: позитивне світосприймання, почуття відповідальності, потреба та вміння ставити цілі, спрямованість на результат, здоров'я та енергійність, конструктивність у вирішенні проблем, ефективне мислення, розвинені вольові якості.

Серед зовнішніх чинників, що впливають на уявлення студентів про власну успішність, варто виокремити організаційні умови освітнього процесу, зокрема дистанційну форму навчання. В умовах онлайн-освіти формування уявлень про успіх значною мірою залежить від наявності технічних ресурсів, підтримки з боку викладачів, рівня цифрової грамотності, а також суб'єктивного комфорту у віртуальному середовищі (своєрідний конфлікт, чи амбівалентний стан, між відчуттям фізичного комфорту й фактичною ізоляцією від групи). Отже, об'єктивна успішність дедалі більше визначається рівнем взаємодії здобувача з освітнім простором, а не лише індивідуальними якостями його особистості.

Соціальні трансформації, спричинені воєнним часом, зумовлюють переосмислення студентами поняття професійного успіху. Саме тому мотивація деяких студен-

тів, особливо в системі роботи «людина – людина», зміщується в бік виконання соціальної місії, наприклад, надання допомоги іншим та відчуття особистої причетності до суспільно важливих процесів [1]. Такі ціннісні зрушення трансформують уявлення про успішність, зміщують акценти із зовнішніх досягнень на внутрішню відповідальність, духовну самореалізацію та надання сенсу професійній діяльності.

Аналіз результатів дослідження.

Отже, успіх можна трактувати як своєрідну форму самореалізації, досягаючи якої, особистість отримує суб'єктивне задоволення від процесу життя. У попередніх дослідженнях успішність студентів було проаналізовано нами в навчально-професійній і особистісній сферах. Було встановлено, що критеріями об'єктивної успішності студента виступають академічна успішність, високий статус у групі, авторитет у педагогів, суспільне визнання, соціальне схвалення з боку референтних людей. Натомість критеріями суб'єктивної успішності студента є активне ставлення до діяльності, упевненість у власних силах, задоволеність соціальним статусом, реалізація значущих цінностей, творча адаптивність. Отже, йдеться не лише про актуальні для студента уявлення про його успіх – у процесі навчання.

Суб'єктивна успішність особистості має стосунок до суб'єктності як до здатності бути суб'єктом. Саме категорія суб'єктності дозволяє розглядати суб'єктивну успішність студента як таку, що детермінується індивідуальним досвідом його професійного навчання та виражається в системі уявлень про індивідуальну успішність (тобто поза освітнім простором). Тому вона стосується не тільки рівня досягнутого успіху в навчально-професійній діяльності як реальній, але й потенційного успіху, на який розраховує суб'єкт у будь-якому виді майбутньої (ідеальної) самодетермінованої діяльності – у праці, у подальшому навчанні, у власному самовизначенні та саморозвитку.

Суб'єктивна успішність особистості студента тісно пов'язана з її само-ефективністю – сукупністю уявлень і суджень людини щодо своїх можливостей виконувати якусь діяльність. Даний взаємозв'язок полягає в тому, що детер-

мінантою суб'єктивної успішності та критерієм самоефективності особистості є її впевненість у собі. Тобто впевнена в собі людина суб'єктивно вважає себе успішною та об'єктивно може бути ефективною в діяльності.

Зміст уявлень про успішність у студентів формується на основі досвіду, зовнішніх оцінок, особистісних прагнень і цінностей, тому нами виокремлено два вектори досліджень на основі вказаної типології: є об'єктивна успішність, вона пов'язана із зовнішніми критеріями успіху; суб'єктивна успішність зумовлює те, як студент оцінює власні зусилля, приймає чи заперечує свої досягнення і формує почуття особистісної цінності.

У таблиці 1 представлено теоретичну модель явища, яке ми досліджуємо. Вона включає смисловий, мотиваційно-цільовий і регуляційно-поведінковий компоненти, що дозволяють охопити переважно змістовний, а також функційний бік структури суб'єктивних уявлень студента про себе як успішну особистість.

Гіпотетично суб'єктивна і об'єктивна успішність студента можуть мати однакові критерії (ціннісний чи смисловий, мотивуючий або цільовий, критерій результативності, операційно-поведінковий критерій тощо), проте за ними дані види успішності можуть не збігатися. Наприклад, у таблиці 1 об'єктивну успішність представлено як соціально визнані результати діяльності, у яких особистість виявила, утвердила та

реалізувала себе. Водночас суб'єктивна успішність включає смислові та мотиваційні аспекти, систему дій і опанування нових у запланованому цілепокладанні, що, безумовно, тісно пов'язує успішну особистість з її волею і саморегуляцією.

Окрім того, серед критеріїв успішності суб'єкт навчально-професійної діяльності постійно змінює провідні та другорядні «фільтри», чого не спостерігається в об'єктивній успішності, оскільки вона констатується за більшістю критеріїв (наприклад, успішна людина постійно ставить цілі, уміє їх легко досягати з бажаним результатом, який має ціннісне значення для неї та інших).

Спрямованість на досягнення успіху в будь-якій сфері життя є однією з найголовніших ціннісно-смислових орієнтацій сучасної людини, тому успішність увінчує розвиток її особистості як якісна характеристика результату діяльності або вчинку. Однак психологи розглядають успішність переважно як зовнішній показник сформованості особистісної зрілості та соціального визнання людини. Наприклад, успішність студента визначається за результатами його професійного та життєвого самовизначення, рівнем академічної успішності, особливостями самореалізації як майбутнього фахівця та сім'янина тощо. Названі критерії успішності є об'єктивними (зовнішніми) і не завжди збігаються із суб'єктивним уявленням студента про свій успіх у досягнутих і запланованих резуль-

Таблиця 1

Структура уявлень студента про успішність особистості

Об'єктивна, результативна успішність (соціальна)	Критерії (компоненти) успішності:
	Високий соціальний статус (соціальний успіх).
	Фінансова незалежність.
	Професійні досягнення, висока посада.
	Схвальне ставлення інших.
Суб'єктивна успішність (індивідуальні уявлення студента про успішну діяльність)	Смисловий компонент (надання конкретного смислу професії, усвідомлення її цінності)
	Мотиваційно-цільовий компонент (мотивація до нових досягнень як спрямованість на ускладнені завдання і виклики, наявність конкретного професійного плану та відповідних етапів досягнення важливої мети)
	Регуляційно-поведінковий компонент (ухвалення рішень щодо самовдосконалення, активні дії для досягнення успіху)

татах. У зв'язку із цим постає необхідність дослідити саме суб'єктивну (індивідуальну) успішність майбутнього фахівця, порівняно з об'єктивною (соціальною).

Оскільки успіх юнаків і юнок характеризується як різними, так і спільними критеріями, то під час розгляду суб'єктивної успішності треба враховувати гендерні відмінності, які виявляються не тільки в навчально-професійній діяльності, але й в особистісному житті студентів [3]. Усвідомлення гендерних особливостей стає особливо важливим у контексті сучасних викликів: повномасштабної війни, цифровізації освіти, гібридних форматів навчання. Ці чинники спричиняють глибоку переоцінку уявлень про успішність. Зовнішні досягнення (академічна успішність, статус у групі, соціальне визнання) більше не є єдиним мірилом успіху. На перший план виходять внутрішні ресурси: психологічна гнучкість, адаптивність, емоційна саморегуляція, життєстійкість і суб'єктна активність.

Особливу увагу хочемо звернути на сучасні освітні умови, зокрема воєнний стан, тотальну цифровізацію освіти та нестабільність (ліміальність) соціального середовища, що потребують перегляду підходів до оцінювання академічної успішності. Традиційні моделі, побудовані на компетентнісному підході, не враховують психологічного стану здобувачів вищої освіти та соціальних обставин, у яких вони перебувають. Це створює ризик дисонансу між зовнішніми оцінками та внутрішнім уявленням про успіх, що може знижувати мотивацію, посилювати фрустрацію та потребу у психологічній підтримці.

Загалом проблема взаємозв'язку суб'єктивної і об'єктивної успішності сучасного студента не може бути вирішена суто в теоретичному аспекті: вона потребує емпіричного дослідження різних особистісних і соціальних чинників, що зумовлюють рівень відповідності обох видів успішності. Окрім того, існує необхідність у розробленні комплексного психодіагностичного інструментарію, за допомогою якого можна було б визначити загальні тенденції в розвитку об'єктивної і суб'єктивної успішності студентів різних спеціальностей, над чим ми плануємо продовжити свою роботу.

Висновки. У результаті проведеного теоретичного аналізу встановлено, що уявлення студентів про успішність особистості розкривається як багаторівневе утворення, що включає індивідуальну оцінку власних досягнень і уявлення про очікування з боку значущого соціального середовища (наприклад, професійного). Студенти інтегрують у своїх уявленнях компоненти як об'єктивної (кар'єрні досягнення, соціальне визнання), так і суб'єктивної (упевненість, внутрішня гармонія, самозадоволення) успішності.

Результати здійсненого аналізу дозволяють нам назвати такі основні компоненти цих уявлень: когнітивний (уявлення про критерії успіху, знання про себе), емоційно-оцінний (ставлення до власних досягнень, задоволеність) і поведінковий (мотивація до досягнень, активність, цілепокладання). Оскільки феномен успішності переживається студентами як цілісний потенційний (уявний) і наявний (фактичний) досвід, що охоплює навчальну, професійну, соціальну й особистісну сфери, то він вимірюється у психологічній «хронології» реальної (навчально-професійної) і ідеальної (майбутньої, професійної) діяльності. Але суб'єктом цього «вимірювання» є не лише здобувач освіти, але й чоловік чи дружина, подруга чи друг, а також інші рольові ідентифікації в життєвому самовизначенні, тобто постає потреба в дослідженні психологічної множинності особистості для констатації нею власної успішності в різних сферах активності.

Установлено, що уявлення про успіх формуються під впливом індивідуального досвіду, культурних моделей, оцінок значущих інших і системи особистісних цінностей. Водночас нерідко виникає внутрішній конфлікт між тим, що студент вважає значущим, і тим, чого від нього очікує соціум. Це породжує сумніви, переоцінку пріоритетів і потребу в особистісному перегляді цілей, а тому у структурі запропонованої нами моделі виокремлено смисловий, а не когнітивний компонент як панівний натеper, в умовах студентоцентрованого навчання, саме в уявленнях про суб'єктивну успішність. Так само регуляційно-поведінковий компонент означено нами як ключовий у плані регулятивної функції змісту уявлень (переконань щодо

успіху) на рівні операцій, дій і вчинків студента.

Перспективним напрямом подальших досліджень є емпіричне вивчення індивідуально-психологічних чинників, що впливають на структуру уявлень про успішність, передусім рівня самооцінки, типів мотивації, особистісних цінностей. Доцільні також аналіз гендерних відмінностей і дослідження впливу соці-

ального оточення (родини, освітнього середовища, однолітків) на формування успішності в умовах війни. Актуальним завданням подальших досліджень є створення надійних інструментів психодіагностики, що дозволили б не лише констатувати, але й глибше імплементувати типологію моделей студентської успішності в педагогіку вищої школи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ілліних О., Широкова А. Психологічні особливості професійної мотивації майбутніх психологів. *Перспективи розвитку сучасної психології*. Київ : 7БЦ, 2024. Вип. 15. С. 201–204.
2. Кучеренко Є. Проблема взаємозв'язку суб'єктивної і об'єктивної успішності вчителя. *Успішність особистості: потенціал та обмеження* : тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 18 березня 2010 р. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. С. 149–151.
3. Кучеренко Є., Беляєва С. Суб'єктивна успішність сучасного студента: гендерні відмінності. *Проблеми гендерної соціалізації сучасної молоді* : матеріали III Міжрегіональної науково-практичної студентської конференції. Кривий Ріг : Вид-во Криворіз. пед. ін-ту, 2012. С. 11–15.
4. Півень Л., Кучеренко Є. До проблеми структури уявлень студентів про успішність особистості. *Перспективи розвитку сучасної психології*. Переяслав : УГСП, 2022. Вип. 11. С. 187–193.
5. Чиксентмігаї М. Потік. *Психологія оптимального досвіду* / пер. з англ. Г. Луїс. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. 368 с.
6. Гуменюк Н. Дослідження впливу дистанційної освіти на успішність навчання та психологічний стан студентів в умовах воєнного стану засобами інформаційних технологій. *Інформаційні технології в освіті*. Київ, 2023. № 55. С. 112–119. DOI: 10.52058/2786-4952-2023-10(28)-561-569.

REFERENCES:

1. Illinykh, O., & Shyrokov, A. (2024). Psykholohichni osoblyvosti profesiiy noї motyvatsii may butnikh psykholohiv [Psychological peculiarities of professional motivation of future psychologists]. *Perspektyvy rozvytku suchasnoi psykholohii*, Vol. 15, pp. 201–204. Kyiv: 7BTs [in Ukrainian].
2. Kucherenko, Ye. (2010). Problema vzaiemozv'iazku subiektyvnoi ta obiektyvnoi uspishnosti vchytelia [The problem of interrelation between subjective and objective teacher's success]. *Uspishnist osobystosti: potentsial ta obmezhenia: tezy dop. Mizhnar. nauk.-prakt. konf.* (pp. 149–151). Kyiv: Vyd-vo NPU im. M. P. Drahomanova [in Ukrainian].
3. Kucherenko, Ye., & Bieliaieva, S. (2012). Subiektyvna uspishnist suchasnoho studenta: henderni vidminnosti [Subjective success of modern student: gender differences]. *Problemy hendernoї sotsializatsii suchasnoi molodi: materialy III Mizhrehion. nauk.-prakt. stud. konf.* (pp.11–15). Kryvyi Rih: Vyd-vo Kryvoriz. ped. in-tu [in Ukrainian].
4. Piven, L., & Kucherenko, Ye. (2022). Do problemy struktury uiavlen studentiv pro uspishnist osobystosti [To the problem of structure of students' ideas about personality success]. *Perspektyvy rozvytku suchasnoi psykholohii*. Vol. 11, pp. 187–193. Pereiaslav: UHSP [in Ukrainian].
5. Chyksentmihai, M. (2017). *Potik. Psykholohiia optymalnoho dosvidu* [Flow. Psychology of optimal experience] / per. z anhl. H. Luis. Kharkiv: Knyzhkovyi klub "Klub Simeinoho Dozvillia" [in Ukrainian].
6. Humeniuk, N. (2023). Doslidzhennia vplyvu dystantsiinoi osvity na uspishnist navchannia ta psykholohichni stan studentiv v umovakh voiennoho stanu zasobamy informatsiinykh tekhnolohii [Study of the effect of distance education on academic success and psychological state of students under martial law by means of information technology]. *Informatsiini tekhnolohii v osviti*, 55, 112–119 [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 30.06.2025

Дата прийняття статті: 11.08.2025

Опубліковано: 10.09.2025 р.